

**Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровська академія музики» Дніпропетровської обласної ради»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ВСП «Фаховий музичний
коледж» КЗВО «Дніпровська
академія музики» ДОР»

 Олена ПОТОЦЬКА
«29» серпня 2025 року

**СИЛАБУС
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРКЕСТРОВИЙ КЛАС»**

«Оркестрові духові та ударні інструменти»

Освітньо-професійний ступінь – Фаховий молодший бакалавр

Галузь знань – 02 «Культура і мистецтво»

Спеціальність – 025 «Музичне мистецтво»

Освітньо-професійна програма – «Музичне мистецтво»

**Д н і п р о
2 0 2 5**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Оркестровий клас» є важливою складовою професійної підготовки здобувачів мистецьких спеціальностей. Курс спрямований на формування навичок колективної гри, виховання художнього смаку через ознайомлення з кращими зразками світової, вітчизняної, народної та сучасної музики. Особлива увагу приділяється оволодінню основами творчої комунікації та використання цих вмінь у колективній формі виконавської практики. Курс має практичний характер і поєднує репетиційну та концертну діяльність.

КОМПЕТЕНТНОСТІ

У межах цього курсу здобувачі освітньо-професійного ступеню «Фаховий молодший бакалавр» формують інтегральну, загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньо-професійною програмою «Музичне мистецтво».

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері музичного мистецтва або у процесі навчання, що вимагає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, історії мистецтва, музичного виконавства та педагогіки, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 6 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8 Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 2 Здатність демонструвати достатній рівень виконавської майстерності.

СК 3 Здатність відтворювати художньо-образний зміст музичного твору у виконавській діяльності.

СК 4 Здатність використовувати спеціалізовані знання з теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК 5 Здатність демонструвати професійні навички та уміння в музично-теоретичній/виконавській/педагогічній/ /організаційно-творчій діяльності.

СК 7 Здатність самостійно організовувати та провадити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у професійній діяльності.

СК 11 Здатність відслідковувати і оцінювати власний прогрес та досягнення у професійній сфері, проявляти критичну самосвідомість.

СК 12 Здатність здійснювати міжособистісну та соціальну взаємодію для досягнення професійних цілей.

СК 13 Здатність презентувати результати своєї творчої/педагогічної/організаційно-творчої діяльності перед аудиторією з урахуванням її специфіки.

СК 14 Здатність до професійної самореалізації.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ. Для здобувачів на основі базової середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 19, курси II — IV, семестри III — VIII, загальний обсяг — 570 годин. Для здобувачів на основі повної загальної середньої освіти: кількість кредитів ЄКТС — 19, курси I — III, семестри I — VI, загальний обсяг — 570 годин.

МЕТОЮ навчальної дисципліни «Оркестровий клас» є формування професійних компетентностей у сфері оркестрового виконавства, набуття виконавського досвіду, а також підготовка здобувачів передвищої освіти до практичної та музично-просвітницької діяльності у якості артистів музичних виконавських колективів (оркестрів, ансамблів), а також формування у них комплексу знань, умінь та навичок, який забезпечує належний рівень професійної підготовки та всебічний розвиток.

Програмні результати навчання (РН).

Після закінчення курсу здобувач фахової передвищої освіти повинен вміти:

РН 3 Грати на музичному інструменті/співати артистично, технічно, осмислено відтворюючи художньо-образний зміст музичного твору відповідно до його стилевих особливостей.

РН 4 Читати та відтворювати нотний запис тексту музичного твору.

РН 9 Оперувати традиційними й сучасними знаннями в контексті освітньої виконавської/музично-теоретичної/педагогічної/організаційно-творчої діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 12 Проводити індивідуальний та/або колективний репетиційний процес у виконавській/освітній/організаційно-творчій діяльності (відповідно до освітньо-професійної програми).

РН 15 Позитивно сприймати конструктивні критичні зауваження фахівців щодо своїх навчальних та творчих результатів і використовувати їх для власного професійного розвитку.

МІСЦЕ ДИСЦИПЛІНИ В СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНИЙ ПОСЛІДОВНОСТІ

Нормативна навчальна дисципліна «Оркестровий клас» належить до циклу професійної підготовки та є обов'язковою складовою навчального плану здобувачів передвищої освіти. Вона спирається на знання та навички, отримані при вивченні таких дисциплін, як: «Фах», «Читка з листа», «Клас ансамблю», «Теорія музики», «Виконавська практика» тощо.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ:

Основи ансамблево-оркестрової роботи

- організація роботи оркестрового колективу;
- робота над елементарним репертуаром;

Набуття навичок колективної гри

- робота по партіям;
- формування ансамблевого слуху;
- аналіз і розбір музичних творів;
- виконання оркестрових творів середнього рівня складності.

Художньо-виразне виконання

- стилістичні особливості музики;
- інтерпретація класичних і сучасних зразків (оригінальні і перекладені твори);
- робота над динамікою, фразуванням, штрихами;
- концертне виконання.

Професійна підготовка та сценічний досвід

- підготовка концертних програм та творчих проєктів;
- участь у фестивалях;
- набуття навичок роботи з оркестровим колективом (капелою бандуристів) у ролі керівника.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Оркестровий клас» організовується у формі практичних занять, що передбачають роботу здобувачів у складі навчального оркестрового колективу.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ. У процесі вивчення курсу застосовуються поєднання традиційних та інноваційних методів навчання, спрямованих на розвиток ансамблево-оркестрових та художньо-виконавських умінь здобувачів:

1. Пояснювально-ілюстративні – пояснення викладачем прийомів гри, демонстрація зразків виконання, прослуховування професійних записів;
2. Репродуктивні – відтворення здобувачами інтонаційних і ритмічних моделей, робота над оркестровими партіями;
3. Аналітичні – аналіз нотного тексту, розбір гармонічної та поліфонічної структури твору, інтонаційні завдання;
4. Практичні – безпосередня робота над оркестровим звучанням, ансамблем тощо;
5. Методи колективного навчання – робота в групах (партіях), колективне обговорення художньої інтерпретації творів;
6. Метод проблемного навчання – постановка творчих завдань;
7. Концертно-виконавський – виступи перед аудиторією, підготовка концертних програм.

ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Вивчення дисципліни передбачає перевірку засвоєння музичного матеріалу згідно з програмними вимогами, шляхом виконання практичних завдань (поточний контроль), заліки наприкінці семестрів (підсумковий контроль). Система контролю включає виконання усього музичного матеріалу за навчальними вимогами.

Підсумковий контроль-залік - проводиться з метою комплексного оцінювання результатів навчання та здійснюється у формі концертного виступу. При оцінюванні здобувача враховується комплекс вимог: систематичне відвідування занять, підготовка до оркестрових занять, активна робота на заняттях, вміння старанно, творчо та артистично проявляти себе в колективному музикуванні.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Академічна доброчесність.
- Відвідування заняття (пропуски занять здобувачами припустимі тільки з поважних причин та підлягають відпрацюванню).
- Активність і участь (у репетиціях, групових завданнях, концертних виступах).
- Концертна діяльність.
- Етичні норми (принцип взаємоповаги, підтримки, взаємодопомоги).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Горбаль Я., Горбаль В. Характерні особливості сучасного духового ансамблевого виконавства: Навчально-методичний посібник / Я. М. Горбаль, В. Я. Горбаль. – Львів – Дрогобич: П'світ, 2020. – 268 с.
2. Мурза С. М. Диригентський жест як інструментально-виконавський феномен : компаративно- технологічний підхід : автореф. дис. ...канд. мистецтвознавства : 17.00.03 – муз. мистецтво; Одес. нац. муз. акад. ім. А. В. Нежданової. – Одеса, 2021. – 19 с.
3. Степанова А. Сучасний духовий оркестр: його складники і дієвість. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Ушинського. Випуск 1 (138). Одеса, 2022. С. 37-42.
4. Сіончук О.В. Український диксиленд. Практичний курс: навчально-методичний посібник для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» спеціалізації «Оркестрові духові та ударні інструменти». Рівне: РДГУ, 2020. 166 с.

Додаткова:

1. В. Горбаль, Я. Горбаль. Репертуарний збірник концертних творів: Нотне видання для курсантів та студентів музичних навчальних

- закладів / В. Горбаль, Я. Горбаль. – Львів: НАСВ, 2021. – 160 с.
2. Горбаль В.Я., Горбаль Я.М. Репертуарний збірник музичних творів зарубіжних композиторів для солістів-інструменталістів та вокалістів з духовим оркестром: Навчально-методичний посібник / В.Я. Горбаль, Я.М. Горбаль. – Львів – Дрогобич: П'світ, 2021. – 168 с.
 3. Терлецький М. Інструментування для духового оркестру : навч. посіб.: Рівне : Рівненський держ. гуманіт. ун-т., 2006. 206. с.
 4. Рудчук Ю.А. Духова музика в Україні: історико-музикознавче дослідження. Київ: ДАКККиМ, 2006. 228 с.
 5. Терлецький М. Історія розвитку духового оркестру : навч. посіб. Рівне : Рівнен. держ. гуманіт. ун-т., 2006. 156 с.
 6. Терлецький М.М. Інструментальне та нотне забезпечення вітчизняних духових оркестрів у їх історичному розвитку. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя : зб. наук. статей. Рівне: Волинські обереги, 2016. Вип. 8. С. 107–111.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека «Культура України»
<https://elib.nlu.org.ua/catalogue.html?catalogue=39> .
2. Національна бібліотека України імені В. В. Вернадського
<http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Україніка наукова: національна реферативна база. URL:
<https://ube.nlu.org.ua/>